

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยครอบครัว ได้แก่ รูปแบบครอบครัว และ การทำหน้าที่ครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อการเสพยาบ้าของวัยรุ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ วัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปี ที่มีประสบการณ์การเสพยาบ้าและถูกคุมประพฤติที่สำนักงาน คุมประพฤติจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 120 คน และวัยรุ่นที่ไม่มีประวัติและไม่มี ประสบการณ์การเสพยาบ้าจำนวน 120 คน ระหว่างวันที่ 20 กรกฎาคม ถึง วันที่ 20 พฤศจิกายน 2547 ผลการศึกษาได้นำมาวิเคราะห์และนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ประวัติการเสพยาเสพติดประเภทอื่น อายุที่เริ่ม เสพยาบ้าครั้งแรก ลักษณะการเสพยาบ้า และเหตุผลในการเสพยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ รูปแบบครอบครัว การทำหน้าที่ครอบครัว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเสพยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ประวัติการเสพยาเสพติดประเภทอื่น อายุที่เริ่ม เสพยาบ้าครั้งแรก ลักษณะการเสพยาบ้า และเหตุผลในการเสพยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษาสูงสุด อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่เสพและไม่เสพยาบ้า ($n = 240$)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	เสพยาบ้า		ไม่เสพยาบ้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)						
15	6	5	16	13	22	9
16	21	17	12	10	33	14
17	35	29	21	18	56	23
18	39	33	35	29	74	31
19	19	16	36	30	55	23
	$\bar{X} = 17.37$ $SD = 1.10$		$\bar{X} = 17.53$ $SD = 1.37$		$\bar{X} = 17.45$ $SD = 1.24$	
การศึกษาสูงสุด						
ประถมศึกษา	49	41	18	15	67	27
มัธยมศึกษา	68	57	90	75	158	67
ปวช.	3	2	11	9	14	5
ปวส.	0	0	1	1	1	1
อาชีพ						
ทำงาน	40	33	43	36	83	35
ไม่มีงานทำ	40	33	40	33	80	33
กำลังศึกษา	40	34	37	31	77	32
ฐานะทางเศรษฐกิจ						
พอมีพอใช้และมีเงินเหลือเก็บ	72	60	66	55	138	57
พอมีพอใช้แต่ไม่มีเงินเก็บ	31	26	40	33	71	30
ยากจนแต่ไม่มีหนี้สิน	7	6	1	1	8	3
มีเงินเหลือใช้	8	7	6	5	14	6
ยากจนและมีหนี้สิน	2	1	7	6	9	4

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยประมาณ 17 ปี ($\bar{X}=17.45$ $SD=1.24$) แยกเป็นวัยรุ่นเพศชายมีอายุเฉลี่ยประมาณ 17 ปี ($\bar{X}=17.37$ $SD=1.10$) วัยรุ่นที่ไม่ได้เพศชายมีอายุเฉลี่ยประมาณ 18 ปี ($\bar{X}=17.53$ $SD=1.37$) ด้านการศึกษาสูงสุดพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67 โดยวัยรุ่นเพศชาย ร้อยละ 57 ไม่ได้เพศชาย ร้อยละ 75 ด้านอาชีพแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กำลังทำงาน ไม่มีงานทำ และกำลังศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 35 33 และ 32 ตามลำดับ เป็นวัยรุ่นเพศชายมีงานทำร้อยละ 33 ไม่มีงานทำร้อยละ 33 และกำลังศึกษาร้อยละ 34 ส่วนวัยรุ่นที่ไม่ได้เพศชายมีงานทำร้อยละ 36 ไม่มีงานทำร้อยละ 33 และกำลังศึกษาร้อยละ 31 ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีฐานะพอมีพอใช้และมีเงินเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 57 เป็นวัยรุ่นเพศชาย ร้อยละ 60 และวัยรุ่นที่ไม่ได้เพศชาย ร้อยละ 55

2. ประวัติการเสพยาเสพติดประเภทอื่น ได้แก่ การเสพยาเสพติดที่ไม่ใช่ยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของการเสพยาเสพติดประเภทอื่นที่ไม่ใช่ยาบ้าของกลุ่มตัวอย่างที่เสพและไม่เสพยาบ้า จำแนกตามประวัติการเสพยาเสพติด ($n=240$)

ประวัติการเสพยาเสพติดชนิดอื่น ที่ไม่ใช่ยาบ้า	เพศชาย		ไม่เพศชาย		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุหรี						
ไม่สูบ	5	4	74	62	79	33
สูบ	104	87	38	32	142	59
เคยสูบแต่เลิกแล้ว	11	9	8	6	19	8
กัญชา						
ไม่เสพ	38	32	98	82	136	57
เสพ	44	36	5	4	49	20
เคยเสพแต่เลิกแล้ว	38	32	17	14	55	23
ผงขาว						
ไม่เสพ	117	97	119	99	236	99
เสพ	1	1	0	0	1	0
เคยเสพแต่เลิกแล้ว	2	2	1	1	3	1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประวัติการเสพยาเสพติดชนิดอื่น ที่ไม่ใช่ยาบ้า	เสพยาบ้า		ไม่เสพยาบ้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สารระเหย						
ไม่ดม	65	54	111	93	176	74
ดม	18	15	2	1	20	8
เคยดมแต่เลิกแล้ว	37	31	7	6	44	18
เสพยาอื่น ๆ ได้แก่ กระท่อม เหล้าแห้ง ยาอี ยาแก้ไอ แวร์เลียม						
ไม่เสพ	110	92	119	99	229	95
เสพ	10	8	1	1	11	5

จากตารางที่ 3 ประวัติการเสพยาเสพติดประเภทอื่นที่ไม่ใช่ยาบ้าพบว่า กลุ่มตัวอย่าง
สูบบุหรี่มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59 โดยผู้เสพยาบ้าสูบบุหรี่ร้อยละ 87 เสพกัญชาร้อยละ 36
ดมสารระเหยร้อยละ 15 และสำหรับผู้ไม่เสพยาบ้าส่วนใหญ่สูบบุหรี่เพียงร้อยละ 32

3. อายุที่เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เสพยาบ้า จำแนกตามอายุของการเริ่มเสพยาบ้า ครั้งแรก ($n = 120$)

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10	2	2
11	4	3
12	6	5
13	20	17
14	16	13
15	50	42
16	18	15
17	3	2
18	1	1
$\bar{X} = 14.39$		$SD = 1.47$

จากตารางที่ 4 อายุเฉลี่ยของการเสพยาบ้าในครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 14 ปี ($\bar{X} = 14.39$ $SD = 1.47$) กลุ่มตัวอย่างเริ่มเสพยาบ้าครั้งแรกอายุต่ำสุดคือ 10 ปี สูงสุดคือ 18 ปี กลุ่มตัวอย่างเริ่มเสพยาบ้าครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42

4. ลักษณะของการเสพยาบ้า ได้แก่ วิธีการเสพ และเหตุผลในการเสพยาบ้า

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เสพยาบ้า จำแนกตามวิธีการเสพยาบ้าและเหตุผลในการเสพ ($n = 120$)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีการเสพ		
สูบ	114	95
อื่น ๆ (กินร่วมกับสูบ สูบร่วมกับฉีด)	4	3
กิน	2	2
เหตุผลในการเสพ		
ต้องการทดลองร่วมกับเพื่อนชักชวน	99	83
มีปัญหาครอบครัว (พ่อแม่ดุด่า พ่อแม่ไม่สนใจ มีปัญหากับพ่อแม่)	11	9
ปัญหาส่วนตัว (ไม่มีอะไรจะทำ มีปัญหากับแฟน ทำงานคิด ลดความอ้วน ต้องการกล้าและสนุก)	10	8

จากตารางที่ 5 วิธีการเสพยาบ้าของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้วิธีการสูบ คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาได้แก่วิธีการกินหรือสูบร่วมกับการฉีด คิดเป็นร้อยละ 3 กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลของการเสพยาบ้ามากที่สุด ได้แก่ ต้องการทดลองร่วมกับกลุ่มเพื่อนชักชวน คิดเป็นร้อยละ 83 รองลงมาคือมีปัญหาครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 9

ตอนที่ 2 ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ รูปแบบครอบครัว และการทำหน้าที่ครอบครัว

1. ปัจจัยด้านรูปแบบครอบครัว แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ ครอบครัวที่อยู่กับญาติ ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว และครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของรูปแบบครอบครัว จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่เสพและไม่เสพยาบ้า (n = 240)

รูปแบบครอบครัว	เสพยาบ้า		ไม่เสพยาบ้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(ครัวเรือน)	ละ	(ครัวเรือน)	ละ	(ครัวเรือน)	ละ
ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่	56	47	74	62	130	54
ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว	20	17	25	21	45	19
ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง	27	22	13	11	40	17
ครอบครัวที่อยู่กับญาติ	17	14	8	6	25	10

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 19 ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง คิดเป็นร้อยละ 17 และครอบครัวที่อยู่กับญาติ คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ เมื่อแยกกลุ่มตัวอย่างที่เสพและไม่เสพยาบ้าพบว่า กลุ่มที่เสพยาบ้ามีรูปแบบครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาได้แก่รูปแบบครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงร้อยละ 22 และครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียวร้อยละ 17 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เสพยาบ้ามีรูปแบบครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่มากที่สุดเช่นเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาเป็นครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียวร้อยละ 21 และครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงร้อยละ 11

2. ปัจจัยด้านการทำหน้าที่ครอบครัว แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทำหน้าที่ครอบครัว จำแนกตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เสพและไม่เสพยาบ้า ($n = 240$)

การทำหน้าที่ครอบครัว	เสพยาบ้า			ไม่เสพยาบ้า			รวม		
	\bar{X}	SD	แปลค่า	\bar{X}	SD	แปลค่า	\bar{X}	SD	แปลค่า
ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	2.98	.52	ปานกลาง	3.32	.41	ปานกลาง	3.16	.50	ปานกลาง
ด้านบทบาท	2.92	.43	ปานกลาง	3.14	.43	ปานกลาง	3.03	.44	ปานกลาง
ด้านการแก้ปัญหา	2.83	.58	ปานกลาง	3.14	.53	ปานกลาง	2.99	.58	ปานกลาง
ด้านความผูกพันทางอารมณ์	2.79	.54	ปานกลาง	3.05	.49	ปานกลาง	2.92	.53	ปานกลาง
ด้านการสื่อสาร	2.76	.48	ปานกลาง	2.99	.46	ปานกลาง	2.87	.49	ปานกลาง
ด้านการตอบสนองทางอารมณ์	2.72	.47	ปานกลาง	2.94	.42	ปานกลาง	2.83	.46	ปานกลาง
ด้านการควบคุมพฤติกรรม	2.40	.50	ไม่ค่อยดี	2.72	.45	ปานกลาง	2.56	.50	ปานกลาง
รวม	2.86	.37	ปานกลาง	3.12	.30	ปานกลาง	2.99	.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 การทำหน้าที่ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$ $SD = .36$) และในแต่ละด้านของการทำหน้าที่ครอบครัวจะแนบอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยพบว่าการทำหน้าที่ด้านการทำหน้าที่ทั่วไปมีคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 3.16$ $SD = .50$) รองลงมาคือ ด้านบทบาท ($\bar{X} = 3.03$ $SD = .44$) สำหรับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านการควบคุมพฤติกรรม ($\bar{X} = 2.56$ $SD = .50$) เมื่อแยกกลุ่มที่เสพและไม่เสพยาบ้า พบว่า การทำหน้าที่ครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่เสพยาบ่าน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เสพยาบ้า ($\bar{X} = 2.86$ $SD = .37$, $\bar{X} = 3.12$ $SD = .30$) ตามลำดับ และแยกรายด้านพบว่าการทำหน้าที่ครอบครัวด้านการทำหน้าที่ทั่วไปทั้งกลุ่มที่เสพและไม่เสพยาบ้ามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่เสพยาบ่าน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เสพยาบ้า ($\bar{X} = 2.98$ $SD = .52$, $\bar{X} = 3.32$ $SD = .41$) ตามลำดับ รองลงมาเป็นการทำหน้าที่ครอบครัวด้านบทบาทซึ่งทั้ง

สองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง โดยคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่เสพยาบ่าน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เสพยาบ่า ($\bar{X} = 2.92$ $SD = .43$, $\bar{X} = 3.14$ $SD = .43$) ตามลำดับ ส่วนการทำหน้าที่ครอบครัวด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ด้านการควบคุมพฤติกรรมทั้งสองกลุ่ม โดยคะแนนของกลุ่มที่เสพยาบ่าอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ส่วนคะแนนของกลุ่มที่ไม่เสพยาบ่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40$ $SD = .50$, $\bar{X} = 2.72$ $SD = .45$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเสพยาบ่าของกลุ่มตัวอย่าง

1. ตัวแปรต้นคือ การทำหน้าที่ครอบครัว 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา

ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป มีระดับการวัดเป็นระดับช่วงมาตรา

(Interval Scale) ส่วนรูปแบบครอบครัว 4 รูปแบบ ได้แก่ ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ ครอบครัวที่อยู่กับญาติ ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว และครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง มีการวัดเป็นระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) แปลงเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ก่อนนำไปวิเคราะห์ ดังนี้คือ

ชื่อตัวแปร	ตัวแปรหุ่น		
รูปแบบครอบครัวที่มีทั้งพ่อหรือแม่เลี้ยง	1.000	.000	.000
รูปแบบครอบครัวที่อยู่กับญาติ	.000	1.000	.000
รูปแบบครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว	.000	.000	1.000
รูปแบบครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ (กลุ่มอ้างอิง)	.000	.000	.000

2. ตัวแปรตามคือ การเสพยาบ่าของวัยรุ่น เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่าสองค่า ได้แก่ เสพและไม่เสพยาบ่า (Dichotomous Variable) โดย 1 หมายถึง วัยรุ่นที่เสพยาบ่า และ 0 หมายถึง วัยรุ่นที่ไม่ได้เสพยาบ่า

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับการเสพยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ Logistic Regression ($n = 240$)

ตัวแปรต้น	แนวโน้มการเสพยาบ้าของวัยรุ่น			
	B	Adjust OR	95%CI	P-value
รูปแบบครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง	.941	2.562	1.15, 5.68	.0207
รูปแบบครอบครัวที่อยู่กับญาติ	.607	1.8346	.71, 4.74	.2107
รูปแบบครอบครัวที่พ่อหรือแม่คนเดียว	.009	1.0085	.48, 2.10	.9820
การทำหน้าที่ครอบครัว	-.064	.938	.91, .96	.000
Constant	6.679			.000

OR = Odds Ratio; CI = Confidence Interval

Model $\chi^2 = 41.451$, $P = .000$; Nagelkerke $R^2 = .211$,

Predicted Classification Overall 64.17%

จากตารางที่ 8 รูปแบบครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงมีความสัมพันธ์กับการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยพบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวนี้มีโอกาสที่จะเสพยาบ้าเพิ่มขึ้น 2.56 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อและแม่เลี้ยงดู และการทำหน้าที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเสพยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยพบว่าครอบครัวที่ทำหน้าที่ได้ดี โอกาสที่เด็กวัยรุ่นจะเสพยาบ้าลดลง .938 เท่า ซึ่งเมื่อคำนวณค่า Nagelkerke $R^2 = .211$ นั่นคือตัวแปรที่อยู่ในสมการนำมาอธิบายความแปรปรวนของอัตราการเสพยาบ้าของวัยรุ่นได้ร้อยละ 21.1 และค่า Predicted Classification = 64.17% ซึ่งหมายความว่าสมการที่สร้างขึ้นเมื่อนำมาทำนายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 64.7

จากข้อมูลค่าสถิติวิเคราะห์พบว่า วัยรุ่นมีโอกาสเสพยาบ้าเพิ่มขึ้น ถ้าอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อและแม่เลี้ยงดู และครอบครัวมีการทำหน้าที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่ครอบครัวมีการทำหน้าที่ปกติ